

INSTITUT ESCOLA MEDITERRANI

Campclar (Tarragona)

Dades de contacte:

Cristina Lara Martínez (directora)
Correu electrònic: e3012976@xtec.cat o
cris141279@hotmail.com

Més informació:

El blog del centre és:
<http://blocs.xtec.cat/ceipmediterranicampclar/comunitats-daprenentatge/>
I la web: <https://agora.xtec.cat/iemediterranicampclar/>

1. PRESENTACIÓ

L'Institut escola Mediterrani va començar a funcionar l'any 1982. Estem situats al barri de Campclar, a Tarragona i som un centre de màxima dificultat. El centre escolar és d'una sola línia completa, des de P3 fins a 2n d'ESO, i està format principalment per alumnes d'ètnia gitana (70%), marroquins (25%) i d'altres (5%). Les altes taxes d'alumnat amb situacions severes de pobresa i amb una alta taxa d'absentisme havien esdevingut un fet creixent des del seu inici. El nostre centre va travessar una situació molt difícil al llarg del curs 2009-2010 presentant:

- nivell alt d'absentisme (50 % d'absentisme);
- fracàs escolar important;
- manca de cohesió social;
- baixes expectatives vers l'alumnat i les famílies;
- problemes de convivència;
- i dificultat de relacions positives entre l'escola i la família.

Tot plegat requeria d'un canvi dràstic en la trajectòria del centre i les seves famílies. De manera que, la presa de contacte amb el projecte de **Comunitats d'Aprenentatge** va tenir lloc l'any 2012. La nostra escola necessitava un canvi profund, i calia iniciar un projecte que implicés a tota la Comunitat educativa per igual.

1.1. Context i transformació del nostre centre escolar.

Durant el curs 2011-12 vam portar a terme la nostra Primera Assemblea de Familiars amb l'objectiu d'iniciar tot el procés de transformació del nostre centre en Comunitat d'Aprenentatge, i futur Institut Escola. Així doncs, el nostre centre escolar, Institut Escola Mediterrani, és Comunitat d'Aprenentatge des del curs 2011-12. Ens vam iniciar en les diferents fases que implica el projecte, i que han anat transformant progressivament el centre, fins a convertir-se en referent positiu i d'èxit educatiu. El fet de transformar-nos i assumir aquest gran projecte educatiu, va implicar viure les diferents fases pròpies del projecte fins arribar a consolidar i transformar-nos en Comunitat d'Aprenentatge. Aquestes fases que vam portar a terme van ser:

Curs 2011-12: vam portar a terme la **primera fase de Sensibilització**, la qual inclou formació específica amb el professorat i assemblees amb els familiars.

Curs 2011-12: vam portar a terme la **segona fase de Presa de decisions**. En aquesta fase tota la comunitat educativa decideix si es vol dur a terme el procés de transformació. De manera que Professorat, Associacions i Entitats del Barri i Pares i Mares dels nostres alumnes van decidir. El procés va ser el següent:

1. es va convocar al claustre del centre per plantejar-ho. Aquest va decidir tirar endavant el projecte.

2. en data 16 de Maig de 2012, i a les 19.30h., la Directora va convocar a les diferents entitats i associacions del Barri (associacions de Gitanos, Associacions de Veïns, Casal Cívic, Ateneu Cultural, Club Ciclista, Pla educatiu d'Entorn i Fundació Casal Amic, una escola de Vila-seca convidada, ...), junt amb Inspecció i el Departament de Pedagogia de la URV de Tarragona, per tal d'explicar en què consistia aquest projecte i alhora demanar la participació de tothom. A les associacions i entitats, els va agradar la idea i van mostrar el seu compromís d'implicació en el projecte, i l'igual que al Departament.
3. La decisió final dels pares. En data 1 de Juny de 2012, a les 9h, la Directora va convocar als pares a la 1a Assemblea de Pares de l'Escola Mediterrani (Imatge 1). Van assistir diferents famílies, i totes van mostrar el seu acord i suport per dur a terme aquest Projecte (mostrant el seu desig de canvi, superació i interès per l'escola i l'estudi).

Paral·lelament a l'escola ja havíem començat a introduir-nos en els Grups Interactius (Imatge 2), **actuació educativa d'èxit** de les Comunitats (aquesta és una forma d'organitzar l'aula que inclou a les famílies i vetlla per l'acceleració de l'aprenentatge), tant a les classes d' Educació Infantil com a Educació Primària. Així doncs al llarg del curs 2011-12 es van portar a terme aquesta primera Fase de *Sensibilització* i la segona Fase de *Presa de Decisions*.

Imatge 1. Primera Assemblea de familiars.

Imatge 2. Grups Interactius

Curs 2012-13: té lloc una de les fases més especials, **fase del Somni**. En aquesta fase tota la Comunitat Educativa projecta els seus somnis i desitjos sobre què es vol pel centre, què li agradaria a cadascú, i com. De manera que, inicialment ho van fer els pares a través d'una assemblea, i a continuació ho van fer els mestres i els alumnes. Cada grup-classe amb l'ajuda dels mestres van escriure i dibuixar, segons les edats, els seus somnis pel centre. Els mestres, en reunió general, van exposar els seus somnis per escrit. Finalment, tots aquests somnis es van recollir i amb la col·laboració de l'assessora de plàstica es van exposar al vestíbul del centre simulant el mar amb tots els peixos (i cada peixet amb el seu somni) (Imatge 3).

Imatge 3. Somnis de la Comunitat Educativa

Curs 2012-13: finalitzat el Somni, entrem en la **fase de Selecció de Prioritats**. Es va crear la Comissió de Selecció de Prioritats, amb l'objectiu de triar tots aquells somnis més significatius i prioritaris a nivell curricular i organitzatiu per tal de portar-los a terme.

Curs 2013-14: arribats a aquest curs es va entrar en la **Fase Final de Consolidació** del Projecte. Les actuacions educatives d'èxit que ja es van anar iniciant des del curs passat van ser :

4. Grups Interactius en llengua catalana i matemàtiques en tots els nivells.
5. Tertúlies dialògiques literàries a 1r, 2n, 3r, 4t i 6è.
6. I Biblioteca tutoritzada amb alumnes de tots els cicles de Primària.

Al llarg d'aquest curs vam consolidar aquestes actuacions educatives d'èxit a tots els cursos, i alhora iniciar la Formació de familiars (primers cursos de formació de familiars: alfabetització i certificat instrumental), el model dialògic de conflictes, i donar continuïtat a les Comissions mixtes de treball (absentisme i d'aprenentatge).

Curs 2014-2015-2016: consolidació de totes les Actuacions Educatives d' Èxit en el nostre centre escolar. **A partir d'aquest curs i fins a l'actualitat estem portant a terme totes les actuacions educatives d'èxit pròpies del projecte:** Grups Interactius, Tertúlies literàries dialògiques, Biblioteca tutoritzada, Formació de familiars, Comissions Mixtes de treball i Model dialògic de conflictes.

Curs 2016-2017: aquest curs vam decidir **repetir la Fase del Somni**, considerant que ja fa uns cursos que vam deixar enrere el primer Somni del centre. A més a més, aquesta nova etapa del Somni parteix del somni principal de les famílies i alumnes de transformar l'escola en Institut Escola, amb l'objectiu de donar continuïtat a les actuacions educatives d'èxit als nostres alumnes de Secundària, i evitar així l'abandonament escolar en l'etapa de Secundària de part del nostre alumnat de famílies gitanes. El somni principal de les famílies del nostre centre va ser que els alumnes de 6è poguessin continuar l'escolaritat obligatòria al mateix centre escolar, en el qual confien i valoren. Tant les famílies, com el professorat, els alumnes, voluntaris, i les

entitats del barri ens vam posar a treballar pensant els somnis pel centre. Tot plegat ho vam recollir i plasmar artísticament en forma de formiguer i petites formiguetes (cadascuna amb el seu somni, Imatge 4). I, a més a més, ho vam tancar amb la Festa del Somni amb les famílies, els alumnes, el professorat, el Departament de Pedagogia de la Facultat URV, l'IMET, el Pla d'Entorn i el Departament d'Ensenyament / Inspecció, que ens van acompanyar en el procés i el dia de la festa.

Imatge 4. Representació dels somnis.

Els somnis dels alumnes van ser diversos i molt realistes: quedar-se sempre a l'escola (fer la Secundària), més material per les aules, més material de laboratori, reformes al pati de Primària, un hort ecològic, més ordinadors, **tauletes tàctils** o pissarres digitals. Aquests somnis es van recollir des de les mateixes tutories. Els somnis del professorat i del voluntariat també van estar en consonància amb els somnis de les famílies i dels alumnes. I, pel que fa a les famílies es van reunir en Assemblea de Familiars i junts van escriure què volien pel centre, entre els seus somnis hi podem trobar: millores en el manteniment del centre, el desig de ser institut escola (les famílies confien en l'escola i volen que els seus fills/es facin la Secundària al centre), augment d'ordinadors / pissarres digitals, reformes al pati, i activitats extraescolars vinculades a l'aprenentatge de l'anglès.

Imatge 5. Somni del centre

El **curs 2017-18** vam transformar l'escola en Institut Escola, i per tant, els alumnes de 6è del curs anterior ja no van marxar del centre. Es van quedar aquest curs a iniciar el 1r d'ESO.

Curs 2017-18-19: donar continuïtat al projecte educatiu i totes les Actuacions Educatives d' Èxit al llarg de Secundària i la implementació dels diferents cursos fins 4t d'ESO. Treballar, a través de les Comissions Mixtes (formades per famílies, alumnes i mestres), per aconseguir els diferents somnis.

1.2. Objectius del nostre projecte.

El projecte pretén la implementació de les actuacions educatives d'èxit, les quals garanteixen una excel·lència educativa, una participació real de les famílies en la dinàmica del centre i el procés d' ensenyament i aprenentatge, i una visió inclusiva del conjunt de l'alumnat (es posen de manifest les teories de l'aprenentatge dialògic, i la construcció del coneixement a través de la interacció amb l'entorn). L' objectiu principal es garantir la excel·lència educativa en els nostres alumnes amb la millora dels resultats educatius i la cohesió social, el treball inclusiu , l' aprenentatge dialògic i la participació de la comunitat educativa, a través de la implementació de les actuacions educatives d' èxit.

Les actuacions educatives de èxit que portem a terme en els diferents nivells són:

- Grups Interactius, tant en llengua catalana com en matemàtiques, des de P3 fins 2n d' ESO. Aquesta AEE respon a una forma específica d'organitzar la classe a través de petits grups heterogenis d'alumnes, amb la participació de les famílies en les diferents sessions (en tots els nivells i assignatures de català i matemàtiques). L'objectiu d'aquesta és accelerar l' aprenentatge (col·laborant voluntaris, entre estudiants, familiars, ...) i el treball en grup i solidaritat.
- Tertúlies literàries dialògiques, des de P5 i fins a 2n d' ESO. Es tracta de fomentar la literatura clàssica universal, incentivant l'esperit crític de l'alumnat, a més de la millora de la lectura i l'escriptura.
- Biblioteca tutoritzada per alumnes de Primària i ESO: es tracta d'un temps d'ampliació i extensió de l'aprenentatge. Al llarg d'aquest espai, s'ajuda als alumnes a realitzar els deures escolars o preparar els exàmens. A l'igual que la resta d'actuacions educatives d'èxit, poden participar voluntaris o els mateixos familiars.
- Formació de familiars. Impartim un conjunt de cursos de formació de familiars, ja que considerem que la trajectòria acadèmica comença des de casa. Per tant, impartim cursos de Graduat de Secundària, Certificat Instrumental, Classes de castellà i català, Tertúlies literàries per adults, ...). Els cursos sempre s' imparteixen en horari lectiu dels fills i filles, per tal que les famílies puguin estudiar tranquil·lament.
- Model dialògic de conflictes i participació de la comunitat educativa a través de les Comissions mixtes (formades per familiars, voluntaris, mestres i alumnes).

El projecte Comunitats d'Aprenentatge ha estat àmpliament avaluat per projectes Internacionals como Includ-ED, Seas4All o Step4Seas, demostrant la seva eficàcia i transferibilitat en la promoció de l'èxit educatiu de l'alumnat independentment del context d'implementació i creant més de 800 Comunitats d'Aprenentatge.

2. TRAJECTÒRIA, PROGRESSOS I NECESSITATS DETECTADES.

La millora dels resultats acadèmics s'ha anat experimentant al llarg dels cursos i des de la implementació d'aquest projecte i les seves actuacions educatives d'èxit des del curs 2011-12 quan vam començar fins a dia d'avui. A més, aquesta millora de resultats la recollim en els informes interns de percentatges trimestrals a través d'un conjunt de proves que realitzem als alumnes des de l'etapa d'infantil fins a Secundària, tant a l'àrea de llengua catalana com en matemàtiques. A més, aquesta millora progressiva dels resultats es reflexa :

- les proves externes de Competències Bàsiques de 6è del Departament d'Ensenyament, en les quals al llarg d'aquests anys s'ha experimentat una millora del 43 % ;
- i les proves externes d'Avaluació Diagnòstica de 3r de Primària (increment del 53%).

D'altra banda, la millora també es reflexa en el nivell de participació de les famílies i la confiança generada al centre escolar, convertint-se en centre de referència al barri i les seves respectives famílies. Aspecte que s'ha anat traduint en: augment de la participació de les famílies en l'escola, ja sigui en grups interactius, formació de familiars o comissions mixtes. A més, aquesta confiança de les famílies ha repercutit en un augment progressiu de la matrícula i preinscripcions del centre en els pròxims anys. I, finalment, en el desig d'incorporar la Secundària en el mateix centre escolar .

Un altre resultat destacable obtingut arrel de la transformació del centre en Comunitat d'Aprenentatge ha estat la reducció de l'absentisme escolar, que anteriorment era de 50% i ha anat disminuint fins un 8%.

2.1 Justificació

Considerant la trajectòria del centre com a Comunitat d'Aprenentatge, com s'ha concretat es va tornar a repetir la Fase del Somni amb tota la comunitat educativa de l'escola (pares i mares, alumnes, voluntaris, entitats i professorat) per recollir els somnis i desitjos de tots els membres sobre que somiarem i desitjarem per la nostra escola. És una de les fases més emotives i significatives de Comunitats d'Aprenentatge, ja que tota la comunitat projecta els seus desitjos sobre com es vol l'escola i què es necessita per aquesta. Els somnis de tota la comunitat són molt diversos, però a l'hora molt realistes: més materials per les aules, reformes al pati, un hort, un laboratori per Primària i Secundària, increment dels ordinadors, dotació de tauletes tàctils, classes extraescolars d'anglès, etc. Front aquesta realitat pensem que la convocatòria "Diners al carrer. Activem el retorn social" ens pot facilitar dotar a l'escola de tauletes tàctils tal i com va

somiar la comunitat per tal d'assolir les competències tecnològiques bàsiques en l'època de la informació en la qual ens trobem.

És a dir, considerant la falta de recursos econòmics i els escassos ingressos de les famílies, agrairíem poder contribuir als desitjos de moltes de les famílies i alumnes de poder disposar de determinades tauletes tàctils per les classes dels alumnes d'edats superiors. És imprescindible l'ús i incorporació de les noves tecnologies a l'aula incorporades a les àrees instrumentals. D'aquí la nostra demanda com a centre escolar de màxima dificultat, per tal d'incidir en la competència digital dels nostres alumnes (aquesta ja es queda molt coixa, partint de la manca de recursos informàtics a les pròpies cases d'aquests alumnes). En definitiva, el pressupost seria el següent:

3. DECLARACIÓ DE COMPROMÍS

L'escola Mediterrani assumim la responsabilitat en cas de ser beneficiaris de la Convocatòria "Diners al carrer. Activem el retorn social", per això ens responsabilitzem

CONCEPTE	QUANTITAT	DETALLS DEL CONCEPTE
Adquisició de material informàtic: tauletes tàctils.	500 euros	Compra de material informàtic.

d'executar la compra i implementació de les tauletes tàctils a l'aula a partir del dia 28 de gener del 2019. Així mateix, restem a la disposició de qualsevol tràmit oficial per tal de formalitzar el compromís.

4. AMPLIACIÓ INFORMACIÓ:

4.1 Contacte:

Directora del centre: Cristina Lara Martínez

Correu electrònic del centre : e3012976@xtec.cat

Correu electrònic personal: cris141279@hotmail.com

4.2 Recursos electrònics:

Blog del centre: <http://blocs.xtec.cat/ceipmediterranicampclar/comunitats-daprenentatge/>

Web del centre: <https://agora.xtec.cat/iemediterranicampclar/>

Web comunitats d'aprenentatge XTEC: <http://xtec.gencat.cat/ca/projectes/comunitats/>

Explicació Comunitats d'aprenentatge i actuacions Educatives d'Èxit:
<http://utopiadream.info/ca/>

Vídeo Comunitats d'aprenentatge – Natura:
<https://www.youtube.com/watch?v=HUIINsMpB9PY>

Casal Estiu Escola Mediterrani: <https://www.youtube.com/watch?v=yQ9Iy2r0luo>